

Kommunstyrelseförvaltningen
Johan Skeri

Finansdepartementet

Svar på remiss SOU 2026:20 – Belägg för broms?

Mora kommun har blivit ombedd att besvara en remiss gällande SOU 2026:20, Belägg för broms?

Bakgrund

Utredningen Belägg för broms? (SOU 2026:20) har haft i uppdrag att analysera hur incitamenten för kommuner och regioner kan stärkas för att hålla nere kommunalskatten. Bakgrunden är att skillnaderna i kommunala skattesatser har ökat över tid och att kommunalskatten i många kommuner successivt har höjts.

Utredningen bedömer att höga kommunala skattesatser kan påverka sysselsättning, tillväxt och individers drivkrafter att arbeta. Mot denna bakgrund föreslås bland annat ett system med en så kallad skattebromsavgift för kommuner och regioner som höjer skattesatsen över vissa nivåer. Intäkterna från avgiften föreslås finansiera ett skattesänkingsbidrag till kommuner och regioner som sänker skatten.

Utredningen föreslår även att staten ska få en starkare roll i uppföljningen av kommunala skattebeslut och att kommuner som höjer skatten i större utsträckning ska redovisa motiv och genomförda effektiviseringsåtgärder.

Mora kommuns synpunkter

Mora kommun avstyrker utredningens huvudförslag.

Kommunen anser att förslaget bygger på en felaktig problembeskrivning och riskerar att få negativa konsekvenser för kommunernas möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.

Den kommunala skattesatsen är ett av de viktigaste verktygen för att finansiera kommunens lagstadgade verksamheter. Om staten inför ekonomiska sanktioner mot kommuner som höjer skatten innebär det i praktiken att staten begränsar den kommunala beskattningsrätten och därmed den kommunala självstyrelsen.

Mora kommun har svårt att se logiken i att staten vill motverka kommunala skattehöjningar samtidigt som staten under lång tid har fattat beslut som ökat kommunernas kostnader. Nya lagkrav, ambitionshöjningar och reformer har ofta genomförts utan full kostnadstäckning. Konsekvensen har blivit att kommunerna tvingats bära en växande del av kostnaderna för statliga beslut.

Utredningen bortser också från att Sveriges kommuner har mycket olika förutsättningar. För en kommun som Mora, med stora geografiska avstånd, en åldrande befolkning och höga krav på att upprätthålla service i hela kommunen, ser verkligheten annorlunda ut än i många större tillväxtkommuner. Ett system som försvårar skattehöjningar riskerar därför att slå hårdast mot de kommuner som redan har de största ekonomiska utmaningarna.

Mora kommun ifrågasätter även utredningens grundläggande antagande att kommunala skattehöjningar i sig utgör ett problem som kräver statlig styrning. Beslut om kommunalskatt fattas av folkvalda politiker som står till svars inför kommuninvånarna. Om invånarna inte delar de prioriteringar som görs finns redan i dag ett tydligt demokratiskt ansvarsutkrävande genom de allmänna valen.

Kommunen ser dessutom en risk att förslaget leder till motsatt effekt mot den som eftersträvas. Om en kommun bedömer att en skattehöjning är nödvändig för att klara ekonomin kommer en skattebromsavgift inte att minska behovet av skattehöjning. Avgiften riskerar i stället att göra att skattehöjningen behöver bli ännu större.

Mora kommun anser att staten bör fokusera på de verkliga orsakerna bakom kommunernas ekonomiska utmaningar. Det handlar om demografiska förändringar, kompetensförsörjning, inflation, ökade pensionskostnader samt en växande mängd statliga reformer som påverkar kommunsektorn. Om staten vill skapa förutsättningar för lägre kommunalskatter bör arbetet i stället inriktas på långsiktigt finansierade reformer, värdesäkrade generella statsbidrag och en strikt tillämpning av finansieringsprincipen.

Sammanfattande ställningstagande

Mora kommun bedömer sammantaget att utredningens förslag innebär ökad statlig detaljstyrning utan att de underliggande problemen har visats vara så omfattande att ett sådant ingrepp kan motiveras. Förslagen riskerar att försvaga det kommunala självstyret, minska det lokala handlingsutrymmet och försämra förutsättningarna för kommuner med svagare ekonomiska och demografiska förutsättningar.

Mora kommun delar utredningens ambition om en långsiktigt hållbar kommunal ekonomi och vikten av ett effektivt resursutnyttjande inom offentlig sektor. Kommunen delar däremot inte utredningens slutsatser om behovet av statlig styrning av kommunernas skattebeslut eller de föreslagna åtgärderna.

Mora kommun avstyrker därmed utredningens förslag om skattebromsavgift och skattesänkingsbidrag samt övriga förslag som syftar till ökad statlig styrning av kommunernas skattebeslut.

Beslut

Mora kommun har i övrigt inget att erinra.

Beslut fattat

Med stöd av bemyndigande genom särskilt beslut

För kommunstyrelsen

Anna Hed
Kommunstyrelsens ordförande